

Aan de gemeenteraad

Dienst/afdeling: Mens & Maatschappij

Onderwerp: Beleidsvoorstel ondersteuning en waardering van mantelzorgers

Wat adviseert het college te besluiten?

1. *De mantelzorgnotitie juni 2016 vast te stellen.*
2. *De individuele waardering vast te stellen voor een bedrag van € 50,- per cliënt.*

Wat is de aanleiding voor dit voorstel?

In de raadsvergadering van 17 december 2015 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen, die het college opdraagt met een voorstel te komen over mantelzorg. Op 20 november 2014 hebben we de gemeenteraad voor het laatst geïnformeerd over de visie op ondersteuning van mantelzorgers. In mei 2015 is het plan van aanpak omtrent de waardering van mantelzorgers door de lokale welzijnsorganisaties (inmiddels Ons Welzijn) door ons vastgesteld. In dit beleidsvoorstel scherpen we het beleid voor de ondersteuning én de waardering van mantelzorgers aan.

Welk resultaat willen we bereiken?

De gemeente Oss wil dat mantelzorgers niet uit balans raken door hun zorgtaak die zij op zich nemen. Wij vinden het ondersteunen van mantelzorgers belangrijk zodat zij hun rol en zorgtaak met voldoening kunnen vervullen en volhouden. Indien nodig ondersteunen professionals en/ of vrijwilligers mantelzorgers zodat hun draagkracht en draaglast in evenwicht blijft of hersteld wordt. De mantelzorger, de persoon voor wie de mantelzorger zorgt en de professionals en/of vrijwilligers wegen samen zorgvuldig af hoe de zorg te delen zodat het evenwicht in de gezinsrelaties hersteld of behouden blijft. De ondersteuning voor mantelzorgers in Oss is laagdrempelig, divers en op maat.

De speerpunten in de ondersteuning van mantelzorgers:

- A. Ondersteuning op maat;
- B. Heldere informatie over regelgeving en ondersteuning voor mantelzorgers;
- C. (Bij)scholing van professionals;
- D. Samenwerking tussen mantelzorgers, vrijwilligers en professionals;
- E. Afstemming met samenwerkingspartners zoals zorgverzekeraars en huisartsen.

We willen ook dat mantelzorgers zich gewaardeerd voelen. Deze waardering laten we publiekelijk en individueel blijken. De waardering van mantelzorgers dient meerdere doelen; het is allereerst een blijk van respect, begrip en waardering naar de mantelzorger. Het is tegelijkertijd een vorm van ondersteuning en voor ons en organisaties een manier om mantelzorgers in beeld te krijgen, contact te leggen en de eventuele ondersteuningsbehoefte in kaart te brengen.

Welke argumenten zijn er voor dit voorstel?

1.1 De speerpunten voor de ondersteuning van mantelzorgers zorgen voor voldoende oog, aandacht en ondersteuning van mantelzorgers.

De speerpunten zijn gebaseerd op de algemene (beleids)kaders, de visie op de ondersteuning van mantelzorgers en de evaluatie van Ons Welzijn van hun plan van aanpak mantelzorgwaardering 2015. De speerpunten sluiten aan bij de aandachtspunten die mantelzorgers hebben gegeven bij de ondersteuning van hen. Ook het advies van de Wmo-Raad is grotendeels terug te zien in de speerpunten.

1.2. Publieke én individuele waardering zorgt ervoor dat de kans groter is dat (zoveel als mogelijk) mantelzorgers zich gewaardeerd voelen.

Mantelzorg is divers en de al dan niet aanwezige waarderingsbehoeften van mantelzorgers zijn net zo divers. Vorig jaar hebben we wij ervoor gekozen om de waardering voor mantelzorgers enkel publiekelijk te laten blijken. Nu kiezen we ervoor om onze waardering ook individueel te laten blijken. Op deze manier voldoen we zo goed als mogelijk aan de diversiteit aan waarderingsbehoeften van mantelzorgers.

2.1 Individuele waardering geven we vorm door de inwoner van Oss de mogelijkheid te geven zijn of haar mantelzorger te waarderen met een cadeaubon ter waarde van 50 euro

Wij vinden dat de persoon voor wie de mantelzorger zorgt het beste zijn of haar mantelzorger kan waarderen zodat diegene een gevoel kan krijgen 'iets terug te kunnen doen' voor de mantelzorger. Daarom stellen we voor dat de inwoner van Oss voor wie de mantelzorger zorgt maximaal één cadeaubon ter waarde van 50 euro kan aanvragen.

Wat zijn tegenargumenten of risico's?

1.1 In de regio Brabant Noordoost bestaat geen uniform mantelzorgbeleid

De regiogemeenten verschillen in de manier waarop zij de mantelzorgers ondersteunen en waarderen. Bijvoorbeeld in het al dan niet aanbieden van individuele waardering en / of publieke waardering. We werken veel samen op het gebied van de WMO, echter mantelzorgbeleid is lokaal beleid. We wisselen als regio informatie uit over de vormgeving van beleid om van elkaar te leren. Dit hebben we ook gedaan bij het opstellen van de mantelzorgnotitie juni 2016.

1.2. De waardering staat niet in verhouding tot wat de mantelzorger doet en betekent voor degene voor wie hij zorgt

Wij vinden het belangrijk onze waardering voor de rol en zorgtaak die mantelzorgers op zich nemen te laten blijken. Vanaf 2016 willen we mantelzorgers publiekelijk en individueel waarderen. Op die manier komen we zo veel als mogelijk tegemoet aan de waarderingsbehoeften van mantelzorgers. Het is een blijk van respect, begrip en waardering naar de mantelzorgers.

2.1. De exacte kosten van de individuele waardering kunnen we vooraf niet bepalen

De individuele waardering is een open eind financiering. We hanteren een indicatieve raming. We weten namelijk nog niet wat de respons zal zijn van inwoners van Oss die een cadeaubon ter waarde van 50 euro gaan aanvragen voor zijn of haar mantelzorger. Voor de raming gaan we uit van gegevens die bij ons bekend zijn: We schatten een respons van 25% van 1530 (unieke cliënten bij jeugdzorgaanbieders in 2015) en 25% van 5155 (unieke klanten Wmo bij de afdeling zorg van de gemeente in 2015). We ramen voor de individuele waardering een bedrag van € 90.000 (inclusief uitvoeringskosten). Indien nodig melden we grote afwijkingen via de managementrapportages. De kosten voor de individuele waardering komen uit de post 40000.64403.0.0 (Rijksdecentralisatie AWBZ).

Waar moeten we rekening mee houden?

a. Financiën

Ondersteuning van de mantelzorgers

Binnen het reguliere budget voert Ons Welzijn de ondersteuning van mantelzorgers uit. Een deel van het lumpsum-budget wordt hieraan besteed. Wij volgen blijvend in de voortgangsgesprekken met Ons Welzijn of voldoende aandacht aan de ondersteuning en waardering van mantelzorgers gegeven wordt, georganiseerd wordt waar behoefte aan is en of het budget om dit uit te voeren volstaat. Mocht extra financiering nodig zijn om uitvoering te kunnen geven aan de speerpunten voor de ondersteuning van mantelzorgers dan dient lokaal WMO budget vrijgemaakt te worden.

Publieke waardering van mantelzorgers

Voor de invulling van de publieke waardering ontvangt Ons Welzijn in haar (reguliere) overeenkomst met de gemeente een bedrag van € 20.000,-. Deze € 20.000,- is ook onderdeel van het reguliere budget van Ons Welzijn.

Individuele waardering van mantelzorgers

We ramen voor de individuele waardering een bedrag van € 90.000. De kosten voor de individuele waardering komen uit de post 40000.64403.0.0 (Rijksdecentralisatie AWBZ).

b. Communicatie

Heldere communicatie en informatie over het mantelzorgbeleid en de ondersteuning voor mantelzorgers aan de inwoners van Oss (waaronder de mantelzorgers) en professionals werkzaam voor Oss is belangrijk. Iedereen is gebaat bij goede, volledige en tijdige informatie; dit voorkomt onduidelijkheid. We overleggen met onze afdeling communicatie over de inzet van bestaande communicatiemiddelen; (nieuws)brieven, lokale kranten, websites en social media. Extra communicatie wordt gegeven aan de mogelijkheid om een cadeaubon aan te vragen door de inwoner van Oss die zorg ontvangt van een mantelzorger.

c. Uitvoering

De speerpunten voor de ondersteuning van mantelzorgers en de invulling van de publieke waardering worden onderdeel van de totale opdracht aan Ons Welzijn. We vragen aan Ons Welzijn deze taken in samenhang en als één van de onderdelen van het jaarplan van Ons Welzijn op te nemen.

Wij volgen blijvend in de voortgangsgesprekken met Ons Welzijn of voldoende aandacht aan de ondersteuning van mantelzorgers gegeven wordt, georganiseerd wordt waar behoefte aan is en of het budget om dit uit te voeren volstaat. Via de contactmanagers bekijken we of zorgaanbieders voldoende aandacht besteden aan de ondersteuning van mantelzorgers. Daarnaast zoeken we intensiever de samenwerking op met partners zoals zorgverzekeraars en huisartsen.

In juni en juli 2016 werken we in overleg met Ons Welzijn de precieze uitvoering van de individuele waardering uit.

d. Overlegd met

Tineke Nolet en Elise van Mierlo, Ons Welzijn

Ad Lemkens en Henriëtte Kidess, InterzorgThuiszorg

Marian Fonville, Samen Beter Thuis

Marjo Mooren, Steunpunt Mantelzorg Cuijk

Jaap Kool, Gerard Steverink, Tjeu van Lierop, Léan Smits en Carien van Mil, de Wmo-Raad

Andere wetenschappers, professionals en ervaringsdeskundigen

Burgemeester en wethouders van Oss,

De secretaris,
drs. M.J.H. van Schaijk

De burgemeester,
drs. W.J.L. Buijs-Glaudemans

Bijlagen

- Notitie mantelzorgbeleid juni 2016
- Evaluatie plan van aanpak mantelzorgwaardering 2015 Ons Welzijn
- Brief aan Wmo-Raad verwerking advies mantelzorgbeleid – 25 mei 2016